

Bijlage bij raadsvoorstel

Wijzigingen ten opzichte van de model-gedragscodes

Aangezien de wijzigingen ten opzichte van de model-gedragscode voor raadsleden en de model-gedragscode voor burgemeester en wethouders nagenoeg dezelfde zijn, zijn deze hieronder gezamenlijk opgesomd:

- De model-gedragscode neemt de algemene toelichting, de beschrijving van de wettelijke kaders en de artikelsgewijze toelichting in de gedragscode zelf op. In onderhavig voorstel is er voor gekozen deze teksten in een aparte toelichting op te nemen; dit komt de leesbaarheid ten goede.
- Voorliggende gedragscode voor raadsleden is van overeenkomstige toepassing op leden van gemeentelijke commissies, niet zijnde raadsleden, bestuurders en ambtenaren. Het model bevat geen regeling op dit punt.
- Het model verwijst alleen naar de kernwaarden; in voorliggende gedragscodes worden deze expliciet genoemd.
- Het model voor raadsleden bevat geen bepalingen meer over het registreren van financiële belangen en de zgn. draaideurconstructie. Het model voor burgemeester en wethouders bevat enkel geen bepaling meer over het registreren van financiële belangen. Niet duidelijk is waarom niet. De Handreiking integriteit van politiek ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen gaat hier immers wel uitgebreid op in. Vanwege het belang van deze bepalingen zijn ze in voorliggende gedragscodes wel opnieuw opgenomen.
- Het model schrijft m.b.t. nevenfuncties alleen een registratieprocedure voor. Voorheen was bepaald dat raadsleden en bestuurders geen nevenfuncties (al dan niet uit hoofde van het ambt) mogen vervullen waarbij sprake is of kan zijn van strijdigheid met het belang van de gemeente. Een dergelijke bepaling wordt echter wel van belang geacht en is daarom opnieuw opgenomen.
- De bepaling over het zorgvuldig omgaan met informatie is in voorliggende gedragscodes uitgebreider dan die in de modellen.
- In de voorliggende codes is tevens bepaald dat *openbare* informatie niet door het raadslid respectievelijk de burgemeester en de wethouder ten eigen bate of dat van anderen mag worden gebruikt. Reden: informatievoorsprong, ook al betreft het openbare informatie, is misbruik maken van het ambt.
- Merkwaardigerwijze bepaalt de model-gedragscode voor raadsleden bij excursies, evenementen en buitenlandse reizen alleen dat deze binnen een week *na deelname* moeten worden gemeld bij de griffier, terwijl burgemeester en wethouders invitaties voor excursies, evenementen en buitenlandse reizen voor rekening van anderen dan de gemeente *vooraf* ter bespreking voorleggen aan het college. Voorheen was voor reizen van een raadslid in binnen- en buitenland op uitnodiging van derden toestemming van de raad nodig. In de gedragscode voor raadsleden is ervoor gekozen het voornemen tot deelname te bespreken in het FVO in plaats van de raad. Voor reizen in binnen- en buitenland van de burgemeester respectievelijk de wethouder op uitnodiging van derden was toestemming van het college nodig (en werd de raad op de hoogte gesteld van het besluit).
- De model-gedragscodes benoemen geen criteria op grond waarvan een uitnodiging wel of niet kan worden geaccepteerd. De regeling in de drie vorige gedragscodes was beter omdat daarin criteria waren opgenomen die houvast boden bij de beslissing om al dan niet gebruik te maken van een uitnodiging. In aanvulling en afwijking op de model-gedragscodes is ervoor gekozen criteria op te nemen.
- In afwijking op de model-gedragscodes wordt de informatie over deelname aan excursies, evenementen en buitenlandse reizen voor rekening van anderen dan de gemeente niet binnen één week, maar binnen twee weken nadat deze hebben plaatsgevonden openbaar gemaakt.
- Aanvullend aan het model is opgenomen dat in gevallen waarin de gedragscode niet voorziet afstemming plaatsvindt in het FVO (voor raadsleden), in het college (voor

wethouders) en in het college dan wel de raad (voor de burgemeester) een en ander afhankelijk van de vraag of de rol van de burgemeester in het kader van zijn werkzaamheden voor het college dan wel de raad in het geding is.

- Tot slot zijn bepalingen over de citeertitel, intrekking oude gedragscodes en inwerkingtreding nieuwe code opgenomen. Het model bevat deze artikelen niet.

Wijzigingen ten opzichte van de gedragscodes uit 2003

Aangezien de wijzigingen ten opzichte van de gedragscode voor raadsleden en die voor burgemeester en wethouders uit 2003 nagenoeg dezelfde zijn, zijn deze hieronder gezamenlijk opgesomd:

- De gedragscodes uit 2003 betroffen een aparte code voor de burgemeester en een aparte code voor de wethouders.
- De gedragscodes uit 2003 bevatten 7 normen voor het functioneren in algemene zin. Voorliggende code bevat aanzienlijk meer kernwaarden. De beginselen voor goed openbaar bestuur uit de Nederlandse code voor Goed Openbaar Bestuur (van 23 juni 2009) zijn integraal opgenomen. Zij vormen de basis voor de model-gedragscode.
- Analoog aan de landelijke regeling is de opgave van financiële belangen niet meer *actief* openbaar (zie de toelichting bij artikel 2.1).
- In geval van situaties waarin de code voor de raad niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is vindt bespreking plaats in het FVO (voorheen was dit de raad).
- Bij nevenfuncties van raads- en commissieleden moet voortaan ook worden vermeld of deze uit hoofde van het raadslidmaatschap/ commissielidmaatschap worden vervuld.
- De bepaling dat de kosten die een raadslid, de burgemeester of een wethouder maakt in de vervulling van een q.q.-nevenfunctie worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend is niet meer opgenomen. Dit is vanzelfsprekend en wordt doorgaans afdoende geregeld met de betreffende instantie.
- De bepaling dat een raadslid geen informatie achterhoudt is niet meer opgenomen, omdat het in het politieke debat niet op elk moment gewenst is om (verplicht) alle informatie met elkaar te delen. Dat is ter beoordeling aan het raadslid.
- In de gedragscodes uit 2003 was bepaald dat een raadslid of bestuurder niet ten eigen bate of ten bate van persoonlijke betrekkingen gebruik maakt van in de uitoefening van het ambt verkregen *informatie*. Hieronder viel zowel openbare als niet-openbare informatie. Een vergelijkbare bepaling was aanvankelijk ook in de nieuwe gedragscodes opgenomen. Op verzoek van het FVO van 29 juni 2016 is deze bepaling in beide gedragscodes beperkt tot niet-openbare informatie.
- Omdat raadsleden geen lid van de personeelsvereniging kunnen zijn is de bepaling daarover uit de huidige gedragscode niet meer opgenomen in de nieuwe.
- Het model kent geen bepaling omtrent het lidmaatschap van de personeelsvereniging voor burgemeester en wethouders. Deze bepaling is om die reden niet meer in de huidige gedragscode voor burgemeester en wethouders opgenomen.
- Bij het aannemen van geschenken was voorheen bepaald dat een raadslid, de burgemeester of een wethouder per relatie per jaar eenmaal een geschenk van maximaal 50 euro mocht aannemen. Geschenken bij een bijzondere gebeurtenis of met een hogere waarde dan wel frequentie mochten worden aanvaard met instemming van de commissie AZ. Deze laatstbedoelde geschenken mochten op het huisadres worden ontvangen. Dit is niet meer opgenomen. Geschenken met een waarde van maximaal 50 euro mogen worden behouden, maar geschenken mogen in geen geval thuis worden ontvangen.
- In navolging van de model-gedragscodes wordt voor het aannemen van een uitnodiging voor een excursie, evenement of buitenlandse reis op kosten van anderen dan de gemeente geen toestemming gevraagd maar wordt de uitnodiging ter bespreking voorgelegd aan het college respectievelijk het FVO. Dit is conform de model-gedragscodes. Bovendien wordt het al dan niet aannemen van uitnodigingen vooral een eigen verantwoordelijkheid van het raadslid, de burgemeester of de wethouder geacht.

- De regeling omtrent declaraties is summierder geworden, omdat de rechtspositieverordening voor wethouders, raads- en commissieleden respectievelijk het Rechtspositiebesluit burgemeesters en de Regeling Rechtspositie burgemeesters hiervoor al regels bevat.
- Er is niet meer bepaald dat raadsleden en bestuurders een fax of pc in bruikleen kunnen krijgen. Het in bruikleen krijgen van computerapparatuur is thans in de rechtspositieverordening respectievelijk rechtspositieregeling geregeld.
- Omtrent het maken van een verslag van buitenlandse reizen, het meereizen van de partner of derden en het verlengen van dienstreizen voor privédoeleinden zijn geen bepalingen meer opgenomen. Hiermee worden de gedragscodes gedereguleerd en e.e.a. komt toch aan de orde in het kader van de noodzakelijke toestemming voor de reis.